

**Збірник
інформаційно-довідкових
матеріалів для командирів
військових частин
(підрозділів)**

Українські воїни довели свою професійність на полі бою. Однак ворог змінює тактику і вдосконалюється. Зараз керівництво російської армії робить акцент на використанні штурмових загонів в якості головного засобу вирішення тактичних завдань. Замість класичних для ЗС РФ батальйонно – тактичних груп використовуються штурмові загони, які відрізняються зменшенням кількості бронетехніки (замість танкової роти в БТГр – танковий взвод в ШтЗ).

Вдалою стратегією московитів стало використання на полі бою загонів найманців які рекрутуються з числа в'язнів. Помилково розраховувати на відсутність навичок ведення бою у бойовиків приватних військових компаній. Під час підготовки штурмовиків використовується бойовий досвід української армії, для ведення бою вони отримують сучасне обладнання і зброю.

Практичні рекомендації допоможуть українським воїнам підготуватись до ефективної протидії ворожим атакам та здобути перемогу над загарбниками.

КОМАНДУВАННЯ МОРСЬКОЇ ПІХОТИ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:
обмежень для розповсюдження немає

ЗБІРНИК ІНФОРМАЦІЙНО-ДОВІДКОВИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ КОМАНДИРІВ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН (ПІДРОЗДІЛІВ)

- Аналіз та особливості тактики дій штурмових загонів приватної військової компанії “Вагнер”, а також рекомендації з протидії на основі отриманого досвіду.
- Особливості ведення бойових дій противником населеному пункті та лісосмузі в складі штурмових загонів.
- Рекомендації щодо протидії тактиці ПВК “Вагнера”
- Рекомендації щодо протидії дронів-камікадзе “Shahed” та “Ланцет”
- Методика стрільби зенітної установки ЗУ-23 по наземним цілям на збільшені дистанції
- Автоматичний станковий гранатомет Мк 19 (м3).
- Кодування топографічних карт, схем місцевості (фотознімків)
- Пересування особового складу в ході виконання завдань
- Досвід застосування артилерійських підрозділів в складі вогневих груп в ході виконання завдань

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2023

Збірник інформаційно-довідкових матеріалів для командирів військових частин (підрозділів). — Київ: «Центр учбової літератури», 2023. — 96 с.

ISBN 978-611-01-2868-1

Українські воїни довели свою професійність на полі бою. Однак ворог змінює тактику і вдосконалюється. Зараз керівництво російської армії робить акцент на використанні штурмових загонів в якості головного засобу вирішення тактичних завдань. Замість класичних для ЗС РФ батальйонно – тактичних груп використовуються штурмові загопи, які відрізняються зменшенням кількості бронетехніки (замість танкової роти в БТР – танковий взвод в ШтЗ). Вдалою стратегією москвитів стало використання на полі бою загонів найманців які рекрутуються з числа в'язнів. Помилково розраховувати на відсутність навичок ведення бою у бойовиків приватних військових компаній. Під час підготовки штурмовиків використовується бойовий досвід української армії, для ведення бою вони отримують сучасне обладнання і зброю.

Практичні рекомендації допоможуть українським воїнам підготуватись до ефективної протидії ворожим атакам та здобути перемогу над загарбниками.

ISBN 978-611-01-2868-1

© «Центр учбової літератури», 2023.

1. АНАЛІЗ та особливості тактики дій штурмових загонів приватної військової компанії «Вагнер», а також рекомендації з протидії на основі отриманого досвіду.

Останнім часом на лінії фронту виявлено розширення масштабів застосування підрозділів приватної військової компанії «Вагнер». Причинами зазначеного є собівартість утримання солдат ПВК, яка у декілька разів дешевша за будь-яких солдат росії, під час служби вони не турбують владу відеозверненнями, а загибель тисяч «вагнерівців» не має ніякого значення для російського суспільства. За даними російських дослідників, з початку року ймовірна кількість завербованих на війну ув'язнених у РФ складає до 23 тисяч осіб, і вербування продовжується. Таким чином, дефіциту особового складу у «Вагнера» поки що не має, незважаючи на надвисокі втрати.

Є і суто воєнні причини ефективності «Вагнера», оскільки структура управління та тактика застосування на даний час є єдиною та дієвою для погано навчених мобілізованих військ, що становлять більшість російських наземних сил.

1.1. Тактика дій вночі

Останнім часом значно частішали випадки застосування (атак) штурмових груп ворога у темний час доби (вночі).

Для нічного бою створюються штурмові групи піхоти чисельністю 10-20 бойовиків з числа найбільш підготовлених військовослужбовців, які мають бойовий досвід ведення штурмових дій. Зазначені штурмові групи мають на озброєнні нічні оптичні прилади та тепловізійні приціли.

Нова тактика піхотних атак вночі характеризується:

веденням цілодобової аеророзвідки, в тому числі з застосуванням дронів з тепловізорами;

проведенням артилерійської підготовки атаки;

прихованим пересуванням штурмових груп до рубежу атаки; безпосередньою вогневою підтримкою атаки (щільний обстріл позицій)

підрозділів з АГС), що дозволяє штурмовим групам під час обстрілу значно зблизитися з нашими позиціями і намагатися атакувати передній край оборони;

застосуванням протитанкових ракетних комплексів, у тому числі ПТРК «Корнет» з тепловізійним прицілом для ураження наших позицій.

При цьому броньована техніка не застосовується, що дозволяє забезпечити раптовість штурмових дій.

При досягненні успіху, створені групи закріплення чисельністю до 50 бойовиків заходять на захоплені позиції та активно зариваються у землю.

У випадку невдалої атаки, штурмові групи відходять і ворог намагається знищити позицію щільним вогнем артилерії.

1.2. Штурмові дії в лісосмугах та посадках

Штурми відбуваються групами 15-25 осіб. До складу групи входять: стрілки, сапер, кулеметники, гранатометники (озброєння РПГ, реактивні піхотні вогнемети типу «Шмель», АГС тощо).

Група просувається трійками або четвірками з урахуванням прямої видимості (10-15 м.) (в залежності від погодних та природніх умов). Першим просувається сапер, який перевіряє маршрут на наявність мінно-вибухових загороджень, за ним 1-2 стрілка і наступним кулеметник, який в разі відходу прикриває групу. Коли група просунулася далі, відразу на її місце просувається наступна в такому ж складі і за нею ще одна. Таким чином просування відбувається 3-ма хвилями по 15-25 осіб.

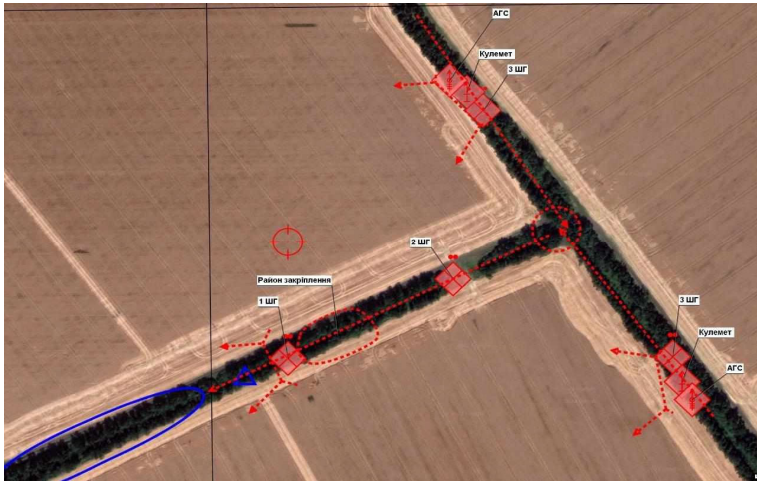

Рисунок 1 – Схема дій штурмових загонів ПВК «Вагнер» на пересіченій місцевості

До безпосереднього контакту із силами оборони група просувається на максимально близьку відстань для забезпечення просування вперед інших груп для підкріплення. Коли відбувається вогневий контакт з передовими позиціями оборони перша група веде стрілецький бій, використовує гранати, в той же час інші групи підтримують наступ важким озброєнням – вогнеметами типу «Шмель», РПГ, АГС. В той час, коли перша група веде бій, до неї просувається 2-га група на підкріплення і вже згодом 3-я. Якщо штурмова група не має успіху в просуванні, то група підкріплення займає вигідні позиції і окопується, групі вистачає 30 хв., щоб окопатися на новому рубежі, таким чином наступна хвиля підтримки прибуває на готові вогневі позиції.

Характерним прикладом вдалої протидії тактиці противника є випадок, який стався у листопаді біля Бахмуту та був відзнятий одним з підрозділів аеророзвідки. Група у складі 10 росіян зробила спробу захопити наш спостережний пост, на якому знаходились двоє військовослужбовців. Противник провів якісну розвідку, діяв у координації зі своїм розвідувальним дроном. Слід відмітити, що росіяни йдуть дуже впевнено, швидко, добре знають маршрут руху. Група ділиться на дві частини, одна намагається зав'язати бій та

закидати нашу позицію гранатами, інша намагається зробити обхід по флангу. Місцевість сприяє прихованості дій противника. Але, оборона цього пункту забезпечувалась контролем з нашого дрону, який вчасно помітив ворога, передав інформацію нашим бійцям, вони підготувались до бою і не дозволили ворогу підійти на близьку дистанцію та закидати гранатами, не дали реалізувати велику чисельну перевагу.

1.3. Штурмові дії в урбанізованій місцевості.

Штурмові дії в населених пунктах відбуваються групами по 15-25 осіб, які розділені на 2 підгрупи – легку та важку. Першою просувається легка підгрупа, до її складу входить дві трійки стрільців та кулеметник, кулеметник просувається за першою трійкою, в другій трійці є одноразові гранатомети.

Рисунок 2 – Схема дій штурмових загонів ПВК «Вагнер» в населеному пункті

Командир групи знаходиться за другою трійкою, або у складі важкої підгрупи. До складу другої (важкої) підгрупи входять стрільці, озброєні одноразовими гранатометами, обов'язково мають запас гранат. Коли штурмова група підходить до перехрестя, то не займає

його, а обходить з флангу дворами та городами, таким чином заходячи в тил військам, що контролюють перехрестя. Снайпера працюють окремо від штурмових груп. Озброєні гвинтівками «Вихлоп» або «Вінторез». Працюють на дистанціях 400-600 м.

1.4. Окремі елементи за напрямком бойового забезпечення

Облаштування позицій ворогом.

В посадках підхід до позицій замінують «розтяжками», а також використовують протипіхотні міни типу «Лепесток». Основний шлях підходу до неї завалюють деревами та гілками. В широких посадках по краям насаджень облаштовуються спостережні пости по 2 особи в кожному. Глибше в обороні і далі від країв посадки облаштовуються ще 2 позиції, відстань між ними не перевищує 3-4 м. На них розташовується кулеметний розрахунок (2 особи) та командир групи чи загону. Ще глибше на відстані 15-20 м від попередніх розташовується позиція РПГ.

В більш вузьких посадках з одного боку до краю насаджень облаштовується спостережний пост з кулеметником та стрільцем, глибше до тилу облаштовується ще дві позиції на протилежному боці посадки, одна ближче до краю з двома стрільцями, інша поруч ближче до центру з командиром групи.

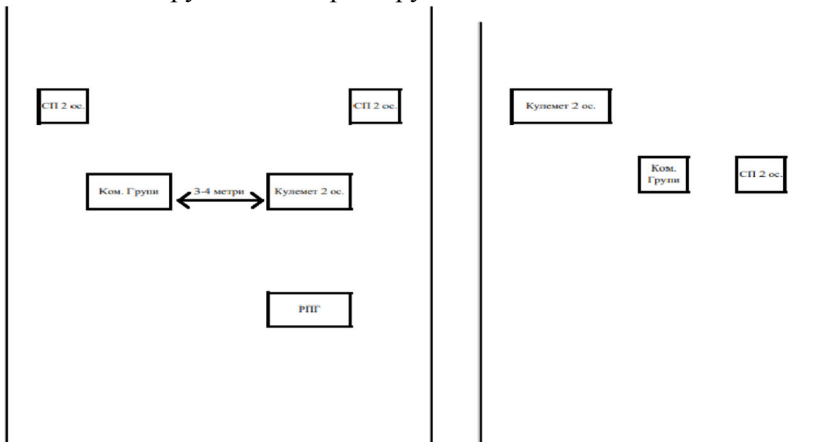

Рисунок 3 – Схема облаштування позицій

Ворог уникає розташування позицій по центру посадок. Також особливістю ведення оборони є те, що кулеметник ворога вступає в бій максимально близько підпустивши до себе штурмуючі підрозділи.

Має деякі особливості порядок облаштування бліндажу (рис. 4): робиться бруствер в напрямку ворога та по боках, ззаду бруствер не облаштовують для швидкого і непомітного проникнення в бліндаж.

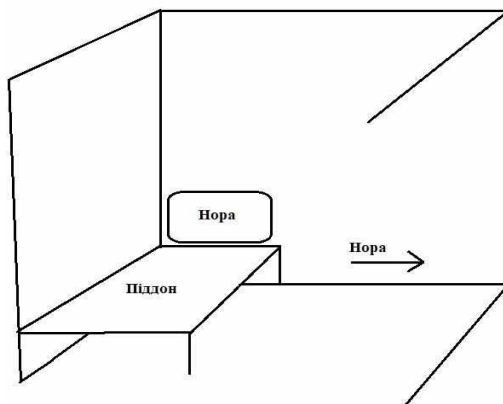

Рисунок 4 – Схема облаштування бліндажу

В бліндажі знаходиться піддон, від піддону під прямим кутом в стіну вирита «лисяча нора» для укриття, а також, щоб забезпечити сухе місце проживання. Ще одна нора може бути вирита в іншу сторону від піддону вище від підлоги.

Організація управління

Ключовим елементом штурмових дій є дрони, через які відбувається весь цикл бойового управління. ПВК «Вагнер» приділяє велику увагу застосуванню безпілотників, передусім найдоступніших – «Мавік» та «Матрікс». Безпілотники контролюють рух штурмових груп та контролюють обстановку на об'єкті атаки. Штаб штурмового загону намагається мати безперервну інформацію про рух бойових груп та обстановку на нашій позиції, що обрана об'єктом атаки. Тобто оцінку обстановки, необхідність рухатись вперед визначає командир штурмового загону у штабі. Команда – «Вперед за маршрутом»,

команда – «Стій, розсередились, чекаємо». Причому навіть потрапивши під прицільний вогонь штурмові групи без команди не відходять, а самостійний відхід дозволяється тільки для поранених. Самовільний відхід без команди або без поранення караються розстрілом на місці.

Організація зв'язку

Цікава відмінність, у «Вагнера», на відміну від ЗС РФ, основним засобом зв'язку є американські радіостанції та ретранслятори «Моторола», тобто вони працюють в тих самих діапазонах та на тій самій техніці, як ЗС України. Звичайно, також широко застосовуються прості аналогі «Баофенги».

1.5. Висновки:

1. «Вагнер» може без будь-яких наслідків дозволити собі будь-які високі втрати перемінного складу штурмових груп. Втрати не знижують боєздатність загонів, оскільки командири та штаби загонів, оператори озброєння, розвідки та управління залишаються постійним складом, який не витрачають у штурмових діях та зберігають спеціалізацію.

«Вагнер» намагається чинити тиск на обраних напрямках постійно, тому атаки фактично мають характер постійною розвідки боєм малих груп легкої піхоти. Атака має виявляти для дронів наші вогневі засоби, проводити дорозвідку, тому часто обстріл наших позицій після відбитої атаки проводиться більш масовано, ніж артилерійська підготовка. А потім готується нова атака. Це дозволяє концентрувати сили там, де українські війська мають слабкішу розвідку, мають менше засобів ураження, мають меншу стійкість. Це дозволяє прогризати оборону на певних вузьких ділянках крок за кроком.

2. Перевагою «Вагнера» слід визнати те, що командування ПВК планує бойові дії виходячи з реальних можливостей свого особового складу. Завдання ставляться максимально примітивні. Для досягнення мети концентрується багато штурмових груп, атаки можуть проводити не зважаючи на втрати тривалий період. Велика увага приділяється аеророзвідці та точному вогневому ураженню, під час

атаки вони організують спостереження за нашими позиціями з дронів. Ураження дронів означає втрату ефективного управління штурмовими групами. Управління цілеспрямоване. У разі досягнення мети та заходу на об'єкт атаки, «вагнерівці» швидко підтягують сили для закріплення, розгортають розвідку, дрони. Якщо контратака проводиться через тривалий час, противник завдає вогневе ураження значною кількістю вогневих засобів з корегуванням за результатами розвідки.

3. Цілодобові піхотні атаки малих груп піхоти стають ефективним засобом для захоплення позицій там, де є проблеми в організації оборони, управлінні, взаємодії, розвідки, зв'язку.

2. Особливості ведення бойових дій противником населеному пункті та лісосмузі в складі штурмових загонів.

Штурмові дії противника у лісі та місті, структура, склад та тактика дій штурмових загонів противника відповідно до методичних рекомендацій («Особенности ведения боевых действий в населенном пункте (городе) и лесозащитной полосе в составе штурмового отряда (роты, взвода)»). Методичні рекомендації підготовлені головним управлінням бойової підготовки зс рф у 2022 році за досвідом бойових дій в Україні.

Судячи з рекомендацій, противник робить акцент на використанні штурмових загонів в якості головного засобу вирішення завдань на полі бою. Замість класичних для ЗС РФ батальйонно – тактичних груп пропонуються штурмові загони, які відрізняються зменшенням кількості бронетехніки (замість танкової роти в БТГр – танковий взвод в ШтЗ).

2.1 СКЛАД ШТУРМОВОГО ЗАГОНУ

Група управління;
2-3 штурмові роти; Розвідувальна група;
Танкова група (танки Т-72 – 3 од); Мобільна група РЕБ;
Вогнеметна група (РПО – 12 од); Група ПВО (ЗУ-23 – 2 од, ПЗРК- 3 од;
Група БПЛА;
Підрозділ артилерійської підтримки (2С19 – 6 од, Д-30 – 6 од);
Група вогневої підтримки (АГС-17 – 2 од, «Корд» – 2 од, ПТРК – 2 од, снайперські пари – 2 од);
Інженерно-штурмова група; Резервна група;
Група медичної евакуації;
Група евакуації військової і спеціальної техніки (БРЕМ – 1 од).

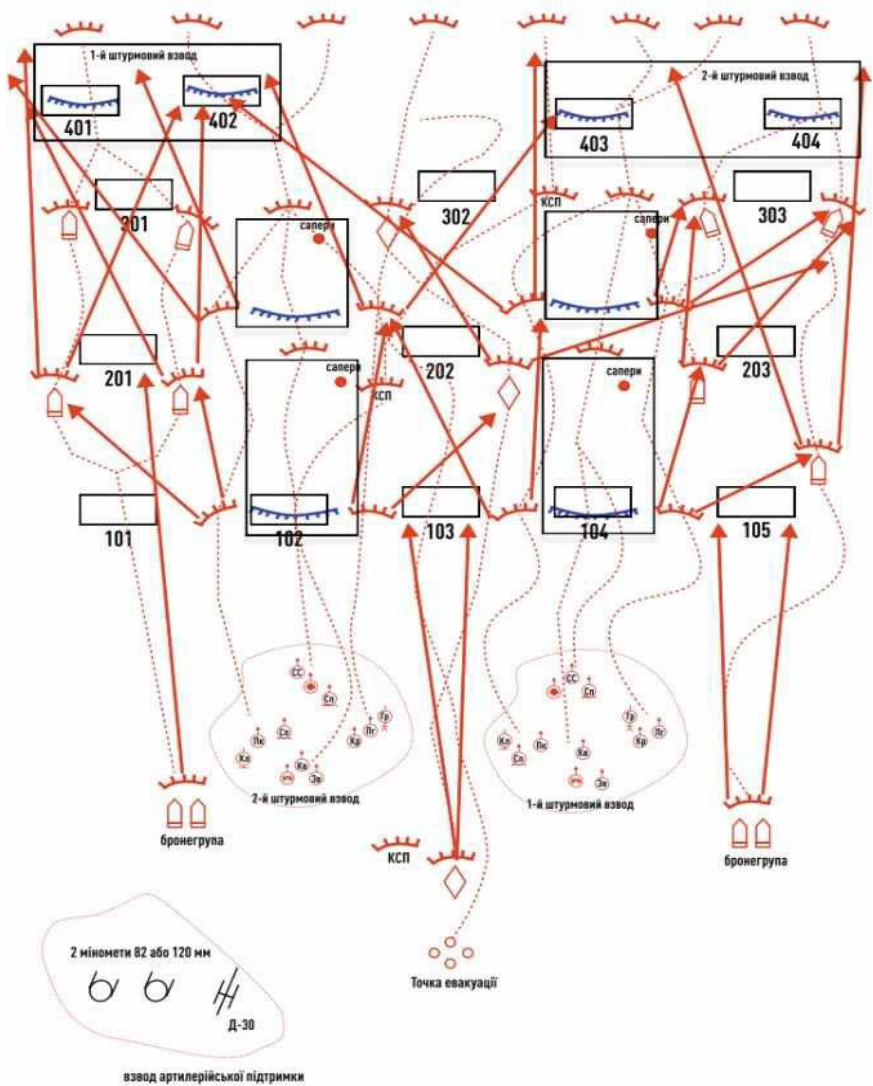

Рисунок 5 – Схема наступу штурмової роти

ЗМІСТ

1. АНАЛІЗ та особливості тактики дій штурмових загонів приватної військової компанії «Вагнер», а також рекомендації з протидії на основі отриманого досвіду.....	3
1.1. Тактика дій вночі.....	3
1.2. Штурмові дії в лісосмугах та посадках.....	4
1.3. Штурмові дії в урбанізованій місцевості.....	6
1.4. Окремі елементи за напрямком бойового забезпечення.....	7
1.5. Висновки:.....	9
2. Особливості ведення бойових дій противником населеному пункті та лісосмузі в складі штурмових загонів.....	11
2.1 СКЛАД ШТУРМОВОГО ЗАГОНУ.....	11
2.2. При діях в лісосмузі.....	14
2.3 Зауваження противника щодо дій ЗС України.....	17
2.4. Приклад планування застосування артилерії та групи вогневої підтримки під час штурму населеного пункту.....	17
3. Рекомендації щодо протидії тактиці ПВК «Вагнера»:.....	19
3.1. Інженерне забезпечення:.....	19
3.2. Організація розвідки та зв'язку:.....	23
4. Рекомендації щодо протидії дронів-камікадзе «Shahed» та «Ланцет».....	26
4.1. «Ланцет».....	26
4.2. Рекомендації командирам військових частин (підрозділів)......	29
4.3. «Shahed-136» («Герань-2»).....	32
4.4. Виявлення БпЛА типу «камікадзе».....	34
4.5. Прийоми стрільби по повітряних цілях.....	35
5. Методика стрільби зенітної установки ЗУ-23 по наземним цілям на збільшені дистанції.....	40
5.1. Підготовка зенітної установки ЗУ-23 (взводу, батареї) до стрільби на збільшені дистанції.....	40

5.2. Орієнтування та стрільба зенітної установки ЗУ 23-2 за допомогою графічно-розрахункового комплексу «БРОНЯ» («ARMOR»).....	45
5.3. Використання таблиці стрільби, опрацьованої в харківському університеті повітряних сил.....	50
5.4. Стрільба і корегування вогню зенітної установки ЗУ-23	53
6. Автоматичний станковий гранатомет Мк 19 (м3).....	54
7. Кодування топографічних карт, схем місцевості (фотознімків).....	70
8. Пересування особового складу в ході виконання завдань.....	72
Способи пересування в складі бойової пари під час наступу	72
Способи пересування в складі бойової пари під час відходу.....	73
Способи пересування в складі бойової трійки під час наступу.	75
Способи пересування в складі бойової трійки під час відходу.....	76
Способи здійснення маневру ліворуч (праворуч) під час бою.....	79
Пересування штурмових груп в лісосмугах	80
Методика виконання тактичних прийомів «карусель», «штани», «вісімка».....	84
9. Досвід застосування артилерійських підрозділів в складі вогневих груп в ході виконання завдань	89

НАВЧАЛЬНО-ДОВІДКОВЕ ВИДАННЯ

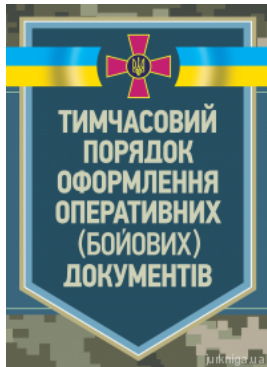
ЗБІРНИК
ІНФОРМАЦІЙНО-ДОВІДКОВИХ
МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ
КОМАНДИРІВ ВІЙСЬКОВИХ
ЧАСТИН (ПІДРОЗДІЛІВ)

Підписано до друку 13.03.2023 р. Формат 60x84 1/16.
Друк цифровий. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 5,85. Тираж 300 прим.

ТОВ «Центр учбової літератури»
вул. Лаврська, 20 м. Київ

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 2458 від 30.03.2006 р.

Книги, які можуть вас зацікавити

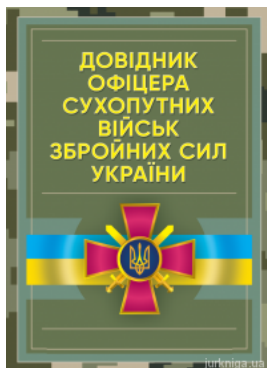
Тимчасовий порядок оформлення оперативних (бойових) документів

Військове документування та діловодство

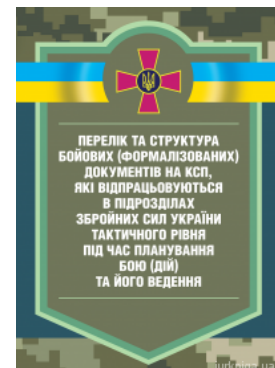
Фортифікація та маскування

Довідник офіцера Сухопутних військ Збройних Сил України

Посібник для фахівців служб персоналу військових частин Збройних Сил України (в умовах воєнного стану)

Перелік та структура бойових (формалізованих) документів на КСП, які відпрацьовуються в підрозділах Збройних Сил України тактичного рівня під час...

Перейти до галузі права
Військове право

[Перейти на сайт](#) →